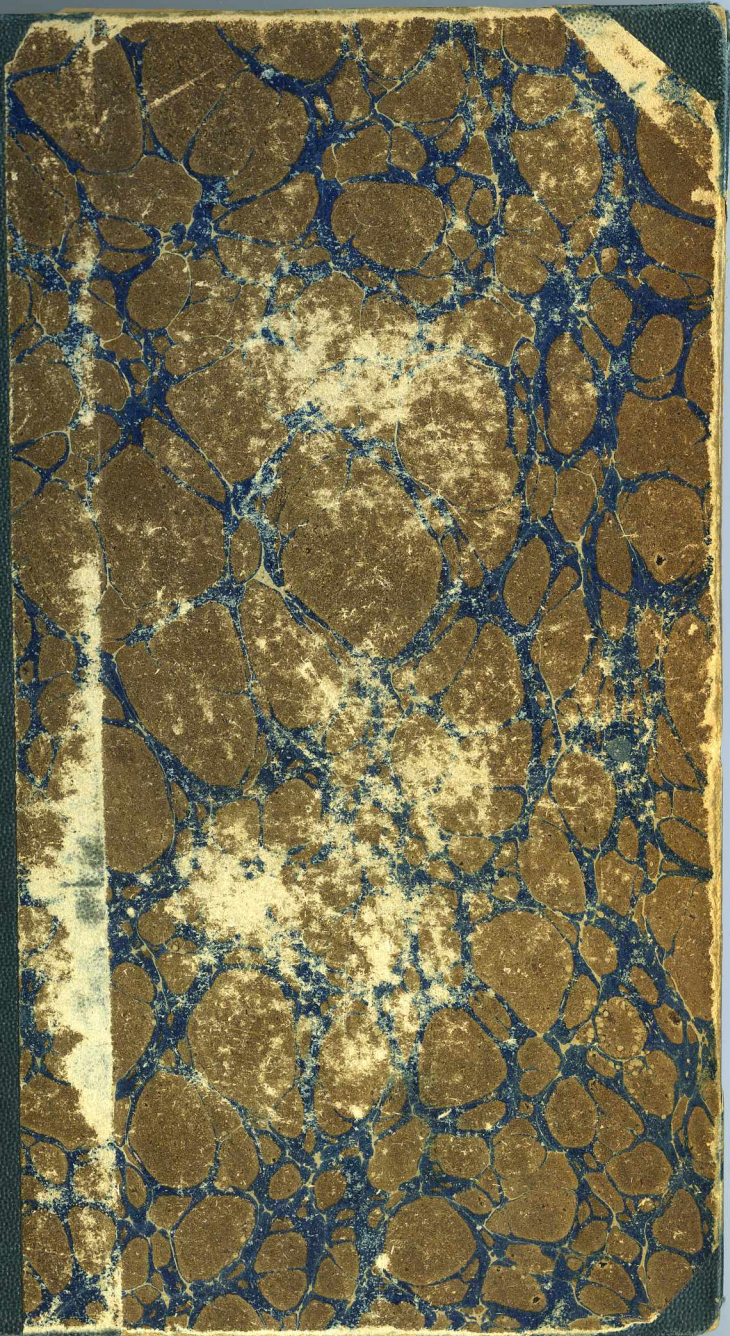

Politikai
röpiratok.

159.

159
1417

VÁRADY GÁBOR

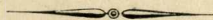
ORSZÁGGY. KÉPVISELŐ

BESZÉDE

VÁLASZTÓIHOZ,

Técsőn, 1882. július 23-án.

8.

M. - Sziget,
Nyom. a máram. részvénytársaságban.
1882.

VARADY GABOR

ORVOSGY. KÉPVISELŐ

BESSZÉDE

VÁLASZTÁS

DR. BALLAGI GÉZA

1887

Mélyen tisztelt Választók!

Mindenek előtt fogadják őszinte köszönetemet azért, hogy a nyári nagyobb munkásság okozta fáradaimaik daczára messzebb földről is ily szép számban jelentek meg, noha jól tudták, hogy tőlem érdekes és új dolgokat ez alkalommal nem fognak hallani.

Önök, mint mindig, úgy most is folytonos figyelemmel kísérték a mult szeptember 24-ére egybehivott országgyűlés működését, ezen első ülésznak a mult junius 10-én történt be-rekesztéséig, és így alig mondhatnék valami újat, a mi Önök figyelmét nagyobb mérvben felkölthetné.

Nem is azért jöttek Önök, jól tudom, hogy a magasabb politikai élet köréből tegyek itt közleményeket, tartsak előadásokat, mert Önök a gyakorlati életnek, a hangya-munkásságnak emberei, s bár hazánk politikai életének minden vérlüktetése iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltetnek, de azért első sorban áll Önök előtt saját családjok, községök, megyéjük sorsa, boldogulása; jól tudván, hogy midőn ezek iránti kötelességöket hiven, becsületesen, munkássággal teljesítették, ezzel már sok részben leróvták a haza iránti kötelességöket is.

A mi Önöket ily szép és nagy számban jelenleg itt összehozta, azt hiszem, nem egyébe, mint

csak egyik újabb kifejezése, megerősítése Önök bizalmának, szeretetének, a melylyel engem könnyebb és súlyosabb, boldogabb és viszontagságosabb években egyaránt és változatlanul megajándékozni méltóztattak.

Ez az, a mi engem örök hálára kötelez, s a mit épen ezért kellően megköszönni képes nem vagyok.

Ezen alanyi jellegű bevezetés után engedjék meg nekem, hogy egész tárgyilagossággal és sokott rövidséggel emeljek ki egyes főbb mozzanatok az országgyűlési első ülésszak életéből.

Nagy reményeket táplált a nemzet a mult évi választások előtt, alatt és után ez országgyűlés iránt; nagy reménnyel nézett az országgyűlés megnyitása elébe, melyet még fokozott a királyi trónbeszéd által nyújtott kedvező prognosticon.

Kétségtelen dolog, hogy e remények csak kis részben valósultak, és így a szőnyegen levő kérdések legfontosabb része a jövő ülésszakok alatti megoldásra kénytelen várakozni.

Mert ha az előterjesztett és függőben maradt 15 törvényjavaslat közül csak a közti sz t v i s e l ő k m i n ő s i t é s é r ő l, a m e g y é k h á z t a r t á s á r ő l, a k ö z a d ó k k e z e l é s é r ő l, a p é n z ü g y i k ö z i g a z g a t á s i b i r ó s á g r ó l, a g y m n á s i u m i é s r e á l i s k o l a i o k t a t á s r ó l, a z u n z s o r á r ó l é s k á r o s h i t e l - ü g y l e t e k r ő l s z ó l ó t ö r v é n y - j a v a s l a t o k a t e m l i t e m, m e l y e k r é s z i n t a z i d ő r ö v i d v o l t a, r é s z i n t t ö b b t e c h n i k a i s m á s a k a d á l y o k m i a t t t á r g y a l h a t ó k n e m

voltak: úgy már csak ez is eléggé mutatja, mily komoly és fontos feladatok várnak a közelebbi ülészekokra. Engedjük át magunkat a reménynek, hogy e feladatok kellő sikerrel fognak megoldatni. S ha ez valósággal így lesz: akkor könnyen elfogjuk felejtetni, hogy a részint szentesített s kihirdetett, részint szentesítés végett felterjesztve lévő 53, és így számra igen sok, törvényből nagyon kevés az, a mely az ország erkölcsi, szellemi és anyagi életébe mélyen beható intézkedéseket tartalmazna, s hogy egészen népies kifejezést használjak, „valami sokat hozna a konyhára“.

Messze vezetne célomtól, ha az Önök előtt különben is eléggé ismert okok felsorolásába bocsátkoznám, melyek a nagyobb, gyakorlatiabb és hasznosabb irányu munkásságnak gátjaiul szolgáltak; csak futólag kívánok tehát némelyeket érinteni.

Emlegetik a gátló okok között a f o k o z o t t p á r t s z e n v e d é l y t. Megengedem, hogy a törvényhozási sikeres munkásságnak egyik ellensége a pártszenvedély tulcsapongása: azonban egyes, nagyon ephemer jelenségeken kívül, nálunk még nyomai is alig mutatkoztak a pártszenvedélyek azon hullámzásainak, a melyek, például, Európa két legalkotmányosabb s legpolgárosodottabb államának parlamentjében csak a legközelebbi időben is magasra csapkodtak. De ennek daczára nem akadt meg náluk a g y a k o r l a t i s i k e r e s m u n k á s s á g.

A gyakran megújuló bosnyák vitát, a közösi kérdéseknek ismételt előtérbe tolását tartják sokan a gyorsabban nem munkálkodhatóság egyik okozójának. Van ebben is némi igazság, de csak

félig; mert hisz az elfoglalt tartományok adminisztratiója, fentartása, jövője, az ezzel kapcsolatos, vagy ezen kívül álló közös ügyek mind megannyi élet- sőt létkérdései hazánknak, úgy, hogy nem lehet elpazaroltnak tekinteni azt az időt, a mely ezen, részben bonyolult s minden tekintetben nagy fontosságú kérdések megvitatására, megvilágítására fordított.

Nézetem szerint mindez megtörténhetett és mégis több gyakorlati eredmény lett volna elérhető, ha nincs a legfőbb akadály, t. i. a rendkívül hosszú, általános vita, a szónoklati hatás mesterkéltség keresése, a sujtás, a cziczoma.

De ez nem specialiter ennek az országgyűlésnek hibája: ez örökölt baj. 1867-óta így volt ez mindig. Sőt tovább megyek. Az 1861-iki országgyűlésen követett eljárás, a mikor a hosszú beszédek kikerülhetlenek, sőt szükségesek is voltak, példakép átszállt az 1865-iki s így a későbbi országgyűlésekre. Más parlamentekben rövidek, tömörek, a fő kérdéstől el nem térők az általános tárgyalások s inkább a részleteknél szélesedik ki a vita. Ott van helye a gyakorlati érvelésnek, a törvényjavaslat fény- és árnyoldalai felmutatásának. Ha és a mikor ez nálunk is ugy leend: akkor mi is aránylag kevés idő alatt nagyobb eredményt fogunk felmutathatni; addig pedig munkásságunk bizonyos mértékig többé-kevésbé lassu leend.

És mind ennek daczára nem mondható ez az ülészak munkássága egészen meddőnek.

Nem említve a belügyi, pénzügyi, közmunka- és közlekedésügyi tárczákhoz tartozó és szükséges

reformokat czélzó törvényeket, csak kettőt emelek ki, még pedig a földmivelési- ipar- és kereskedelmi miniszterium köréből azért, mert a közoktatás nagy fontosságú s komoly feladatokra váró mezején kívül, ez a tér az, a melyen még rendkívül sok a parlag, óriási nagy a munkakör s aránylag csekély a reformáló munkás kéz, a szellemi munkaerő.

Az egyik törvény az osztrák-magyar vámterület általános vámtariffájáról szól. 1878-ban megállapított ugyan a vámtariffa; de a szabadkereskedés terén azóta történt változások kényszerítettek bennünket, hogy a védvám terére lépjünk. Reménylenünk lehet, hogy ez a törvény a szabad fejlődést lehetőségig biztosítandja, míg más részről a kereskedést és ipart az önállóság határáig megvédeni.

A másik az a törvény, melynél fogva a közgazgatási bizottságról szóló 1876-iki 6-ik t.-cz. módosított s a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak a közgazgatási bizottságban képviseltetése elrendeltetett. Nem annyira fontos, mint szükséges reform ez akkor, midőn nálunk az újabb alkotmányos aera 15 éve alatt mindenütt másutt több és behatóbb reform történt, mint épen a földmivelés, ipar- és kereskedelem terén; pedig épen ez a tér az, a melynek kellő megmivelésétől várhatjuk hazánknak nemcsak anyagi, hanem szellemi felvirágzását is.

Ugy érzem, alig van buzgóbb barátja a népi iskoláknak, mint vagyok én, elannyira, hogy

gyakran töprenkedtem azon, miszerint talán inkább népiskolák felállításával, a tanítók kellő díjazásával, mint a vasutak építésével, kellett volna sietnünk: de mind e mellett azt állítom, hogy e feladatnál egy vonallal sem áll hátrább a földmivelés és ipar-fölvirágoztatásának szüksége. Anyagi jólét nélkül nem lesznek virágzó iskoláink; meg lesznek a cifra, tágas iskolák, rongyos gyermekekkel, éhes néptanítóval s a nép szegénysége miatt nem egyszer üres tantermekkel. Anyagi jólét és népnevelés szorosán összefüggenek egymással; egyik a másikat támogatja; egyik a másik nélkül nem haladhat.

És itt nem lehet meg nem emlékezni arról az ipar-kiállításról, a melyet a „Magyarországi Kárpát Egyesület“ „Keleti Kárpátok“ ügybuzgó osztálya abból a célból rendezte megynkben a jövő hó közepén, hogy egyrésztől megyénk bányatermékeit, ásványvizeit s többi kincseit, más részről házi iparát megismertesse, ezt az ipart például adás, jutalmazás, buzdítás által fejlesztesse s a kézi munka czélszerűsítése, értékesítése által megyénk népének anyagi jólétét emelje. Karolják fel Önök és támogassák ezt az üdvös vállalatot s szolgáljon Önöknek buzdításul, bátorításul, hogy egyrésztől az 1862-ik évi londoni kiállításkor sem volt okunk megszegyenülni az ebből a megyéből felküldött tárgyak miatt; míg más részről az Orvosok és „Természet vizsgálók“ megyében tartott 1876-iki nagy gyűlése alkalmából rögtönzött kiállításnál is igyekeztek megyénk természetői s iparosai mindazt megtenni, a mi me-

gyénk jó hírnevének megőrzésére, kincseinek, természetnyelveinek kellő megismertetésére vezethetett.

Azóta 6 év telt el. Most már kettőzött erővel s a biztosabb siker reményében kell közreműködünk s eszközölnünk, hogy e siker behasson a nép rétegeibe s megerősítse és kellően hasznosítsa a valódi háziipart.

De midőn az országgyűlés munkásságnak fényoldalait előtüntetem: nem engedi azt igazság-érzetem s a tárgyilagosság követelménye, hogy az árnyoldalakat takargassam.

Nem kívánok itt a „zsídóügyről“, tüzetesen szólni, mert az antisemitizmusnak két ízben is megkísérlett fölemelkedése nyom és viszhang nélkül enyészett el magában a képviselőházban, miután úgy tekintette s bizonynyal úgy tekinti az ország nagy többsége is a fölvetett kérdést, mintha valaki napjainkban, a humanitás, a valódi szabadelvűség korszakában, akár a nemesi kiváltságoknak, akár a jobbagyságnak visszaállítását indítványozná.

És mind ennek daczára a képviselőházban el ejtett szó nem maradt minden hatás és viszhang nélkül a országban, mert egyrésről az oroszországi, borzasztóan szomorú példák talán nem minden emberre hatnak elrettentőleg; sőt megengedem, hogy a romlott kedélyűekre talán épen vonzólag is hatnak; más részről egy titokzatos eset ott a Tisza alsóbb partjain, tápot látszott azok számára gyűjteni, a kik a faj-, a vallásgyűlölet s türelmetlenség tüzét igrkezeknek szítani.

De én bizom a nemzet géniusában, ennek minden más nemzettel szemben hasonlíthatatlanul nagyobb szabadelvűségében és tolerantiájában, mely nem fogja engedni, hogy az emberi és polgári jogok megsértése által jó hírnevünkön csorba ejtessék.

És épen ily erős bizodalom van meggyűnknek higgadt, emberiesen érező, józanul gondolkozó népe, különösen e nép élén álló lelkészei, tanítói, vezetői s általában értelmisége iránt.

Tudom, hogy a mi népünk sem fajgyűlölet, sem vallásos fanatizmus által nem fogja magát elragadtatni; de azért mégis gondosan kell őrködnünk, mert ha egyszer átlépte a folyam a meder rendes korlátait: senki sem határozhatja meg, hogy mely irányban fognak száguldani a fékvesztett hullámok.

A mit azonban meg kell említenem a képviselő ház közelebb befejezett ülészakából, az a gyanúsítás a rágalmazás elharapózása, mely iszonyatos mérvben kapott lábra. Alig hallunk napjainkban valamit gyakrabban, mint e szót „c o r r u p t i o.” Igen is; van egy nagy és mindenek fölött veszélyesen pusztító corruptio, a hatalomra vágyásnak t. i. s e miatt a rágalmazásnak, a gyanúsításnak corruptiója, a becsület tolvajoknak az a corruptiója, a midőn a galamb-árusok vállalkoznak Krisztus szerepére, midőn a közmorált affektáló hypokrisisnek, az álhazafiságnak köpenyében azok a farizeusok tolják fel magokat erkölcsbirákká, a kik az erkölcsbíró világszerte megállapított kvalifikációjával nem bírnak; a kik előtt semmi sem szent, a kik mindent sárba tapodni iparkodnak abban a

reményben, hogy ezzel magok számára fognak piedestált építgetni. És ez még nem volna nagyon komoly baj, mert hisz a rágalom nyelvéseivel szemben, az öntudaton kívül, a közvélemény is elébb-utóbb igazságot szolgáltat. Igaz ugyan, hogy ez utóbbi sokszor elkésik, sőt nem egyszer csak a rágalmazottnak halála után következik be, de ebben meg kell nyugodnunk, mert az emberi becsületes munkásság eredményét nem mindig magok a munkások, hanem igen sokszor azoknak csak utódai élvezik.

De a mi elszomorító a dologban, ez az, hogy a társadalom a nagyra törő epigonoknak ezen erőlködéseit nem kellő szigorral ostromozza, sőt nemcsak elnézi, mi által az illetőket bátorítja, hanem nem egy esetben gyönyörködik az általok felidézett botrányokban, lévén a mi élvhajhászó korunkban kedvesebb az, a mi pikáns, a mi izgatja az érzéket, szóval: a mi botrányos, a helyett, hogy mindannyian vállvetve törekedjünk az igazság után annak daczára, hogy az igazság legtöbbszörre unalmas, kiderítése pedig fáradságos szokott lenni.

Ezek után engedjék meg, hogy saját működésemről mondjak néhány szót, ámbár azt hiszem hogy ezt Önök nem igénylik tőlem, miután jól tudják, hogy az a d o t t t é n y e z ő k h ö z k é p e s t hiven és lelkiismeretesen teljesítettem kötelességemet, a mely kötelességteljesítésnek nem mindig szolgálnak helyes mértékéül a képviselőházbeli szavazások. Hogy Önök ekképen gondolkoznak: ennek, hogy többet ne említsek, egyik fényes bizonyítéka az a, reám nézve örök becsü, levél is

a melyet mult évi október 8-ki nyilatkozatomra válaszolólag ugyanazon hónapban hozzám intézni méltóztattak.

Ezen, részemről hálás köszönettel fogadott, levél az ellenem tervszerűen intézett támadás és insultus komoly kárhoztatásán, határozott elítélésén kívül Önök nagy becsü bizodalmanak egyik legmagasztosabb nyilvánítását is tartalmazza; és ezzel, azt hiszem, fel vagyok mentve attól, hogy befejezett dolgokra visszatérjek, mégpedig annyival inkább, mivel a közelebbi időkben követett eljárásom a mult évi június 19-ki, tehát megválasztásom előtti, programm-beszédelemben Önök helyeslésével tett kijelentésem sarkallik, a melynél fogva Önök a kötelességek teljesítésének mikéntjét s a cselekvési és működési időpont szabad megválasztását egészen reám bizni méltóztattak.

Tehát ugy a képviselői mandatum elfogadása és megtartása, mint az ennek folytán követett eljárásom által mindenben hű maradtam Önök kivánságához s a közöttünk létrejött megállapodáshoz.

És most nincs egyéb hátra, mint megköszönöm Önöknek, hogy igénytelen előadásomat meghallgatni méltóztattak.

Kérhetném ugyan Önöket, hogy őrizzék meg számomra nagybecsü bizalmokat, szeretetöket továbbra is, ha nem tudnám, hogy ily kéréssel együttműködésünk több mint husz éves történetét fognám ignorálni, vagy kicsinyleni.

Kérhetném Önöket arra is, hogy őrizzék meg, táplálják, erősítsék, azt a testvéries egyetértést, mely megyénk népeit, különösen e szép választókerületet, oly magasztosan jellemzi: de nincs szükség arra, hogy ezt tegyem, mert igen helyesen mondotta a miniszterelnök, a M ó r i c z Károly barátom által előterjesztett s Önök előtt ismert interpellációra adott válaszában, hogy „sem ez előtt nem volt, sem most nincs ok arra, hogy Máramarosnak akár mindig hazafias lelkészi karát egészben, akár annyival inkább annak népét vádolni, vagy gyanúsítani lehessen.“

Tudjuk, mert évek hosszú során tapasztaljuk, hogy ez így van: de mégis jól esett mindnyájunknak, hogy e kijelentés épen a miniszterelnök székéből s így a nemzet színe előtt történt.

Es ebben a kijelentésben nem csak az van mondva, hogy megyénk népei hivek és jó hazafiak, hanem ezzel egyszersmind meg van pecsételve az a bizonyítvány is, hogy az e megyét lakó különböző nemzetiségek között csorbítlanul fenáll a testvéri egyetértés, mert ott, a hol ez megtört vagy megcsönkített: ott a hazafias érzelmek is csorbát szenvednek, mivel a kettő alig választható el egymástól.

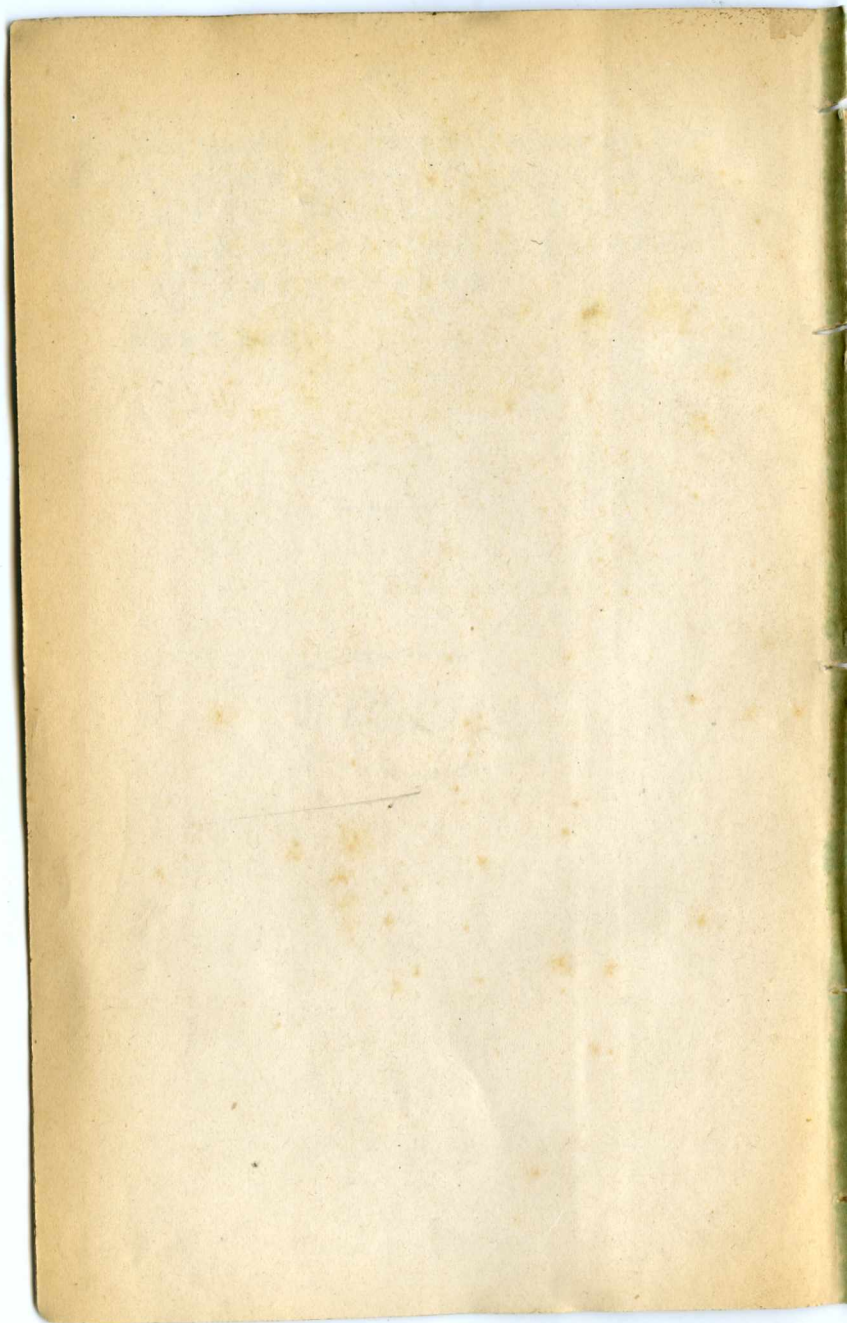
Éljen a mi hű és hazafias népünk! Éljenek annak hű és hazafias lelkészei, egyházi és közigazgatási vezetői, hogy úgy a jelenben, mint a közel és távol jövőben is igazolva legyen az az őseinkről reánk szállott s a történelem igen sok

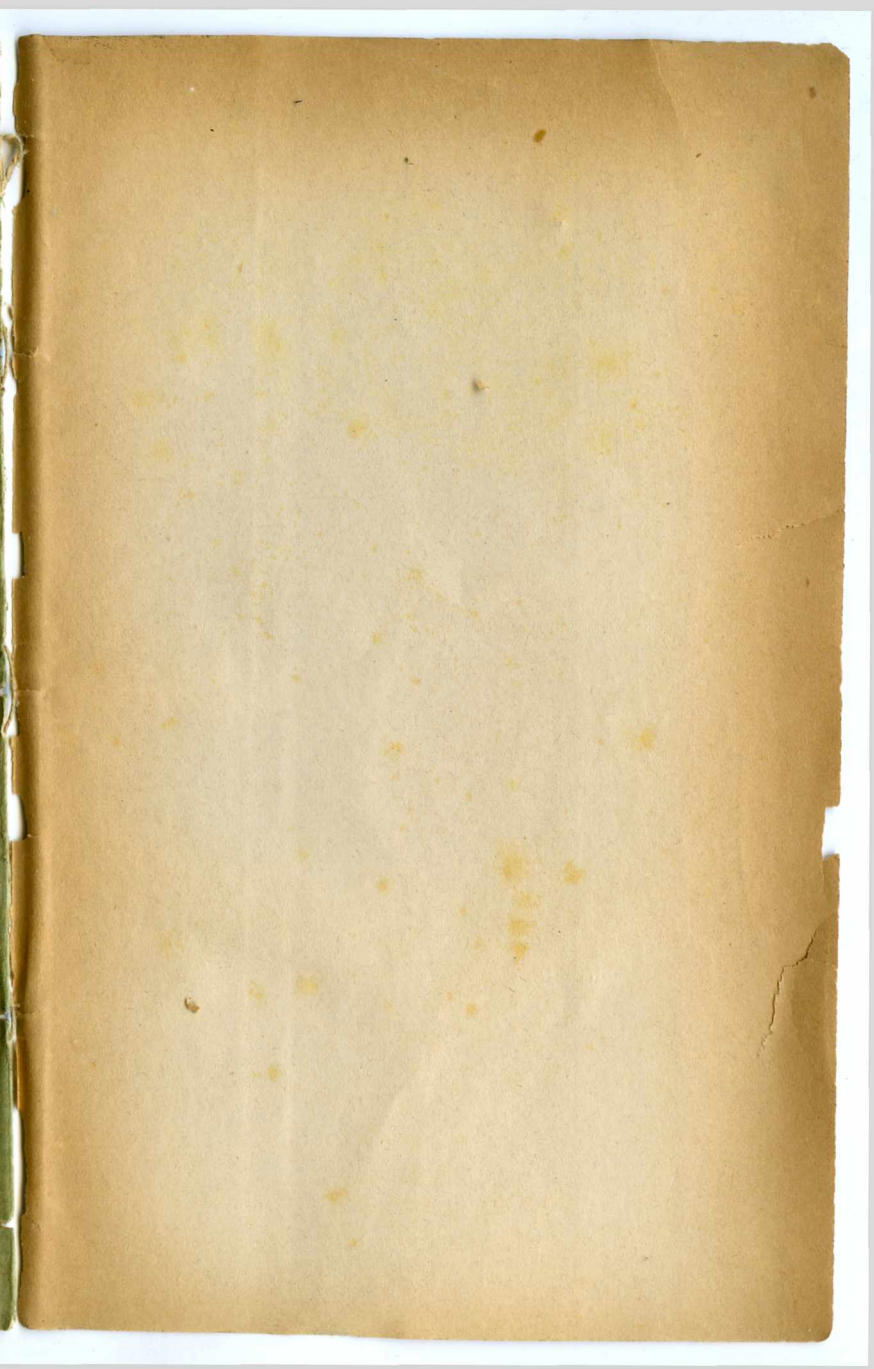
lapja által igazolt több százados hagyomány, hogy az e megyebeli népfajokat a legszébb, a legpéldásabb, hogy ne mondjam, példátlan egyetértés csatolja egymáshoz.

Éljen a haza!

DE BALLAGI GÉZA.

DR. BALLAGH GEE

2002

2012

IS

Æ

AGI

0000 6

0000

0000

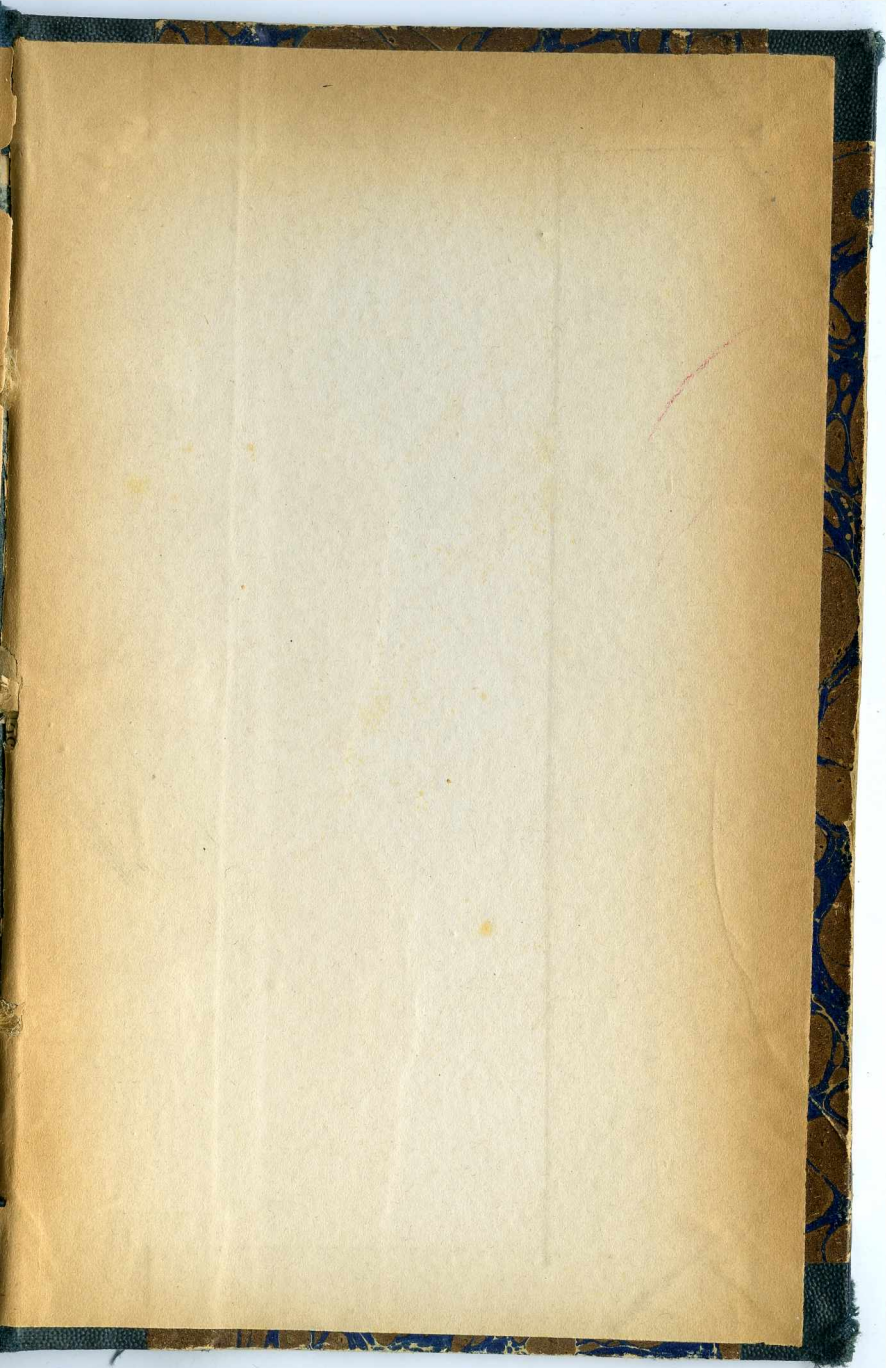
0000

0000

0000

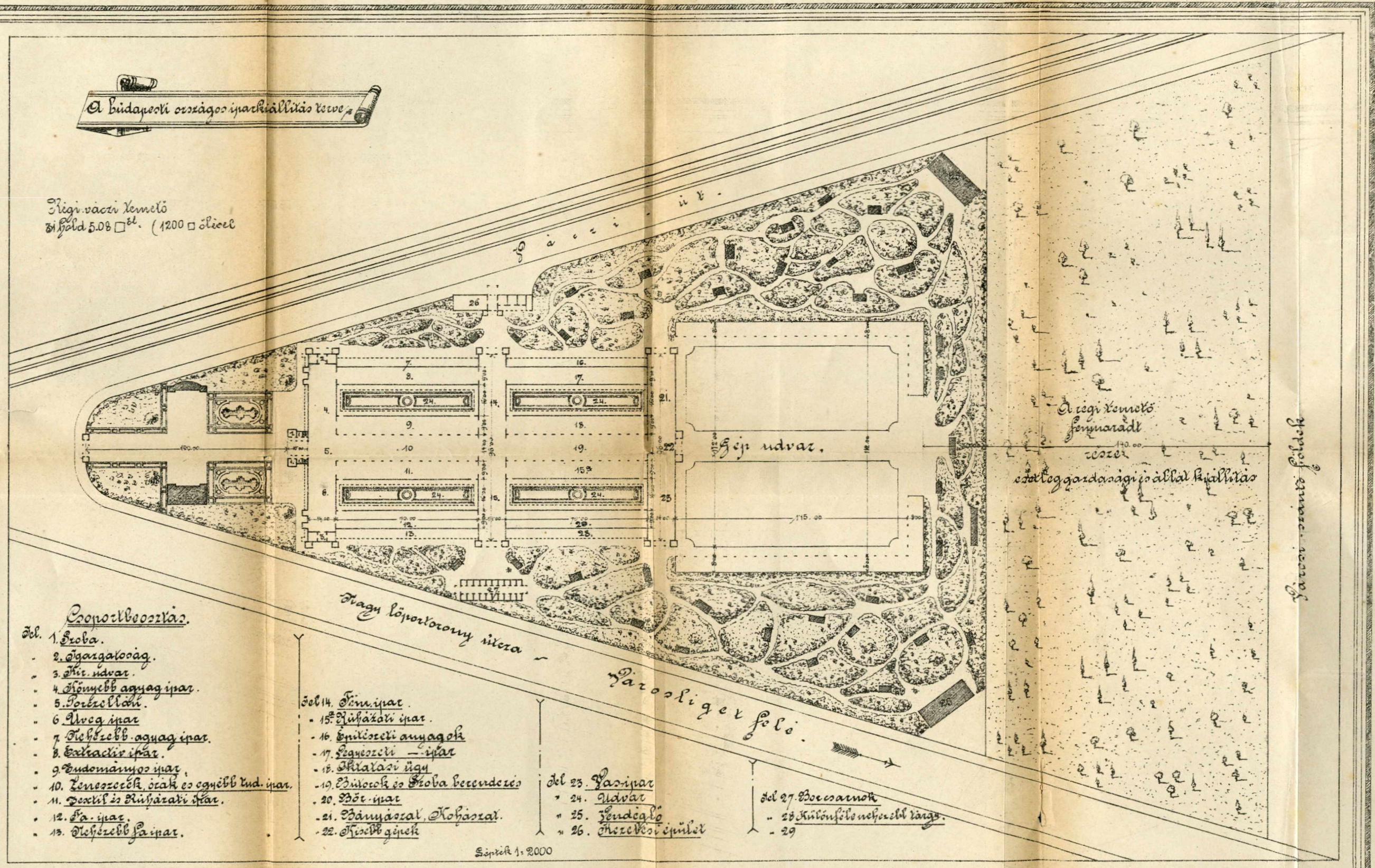
0000

0000

A budapesti országos iparkiallítás terve

Regi vaczi kemelő
51 föld 5.08 □ él. (1200 □ síce)

- Propozíciók.
- 1. Szoba.
 - 2. Árgargatóság.
 - 3. Új udvar.
 - 4. Könnyebb anyag ipar.
 - 5. Porcelán.
 - 6. Új ipar.
 - 7. Többféle anyag ipar.
 - 8. Extraktív ipar.
 - 9. Szőnyeg ipar.
 - 10. Tervezették, csak és könnyebb tud. ipar.
 - 11. Textil és ruházati ipar.
 - 12. Fa ipar.
 - 13. Többféle fa ipar.

- 14. Fém ipar.
- 15. Ruházati ipar.
- 16. Építészeti anyagok.
- 17. Szerszám ipar.
- 18. Állati üggy.
- 19. Értékes és Szoba becsüdes.
- 20. Dör. ipar.
- 21. Szállászat, Kórház.
- 22. Kiseb gépek.

- 23. Vas ipar.
- 24. Udvar.
- 25. Földművelés.
- 26. Kiseb gépek.

- 27. Dör. csarnok.
- 28. Különböző nehézségi tárgyak.
- 29.

Szept. 1. 2000

Regi kemelő
fennmaradt
csatlakozásági állat kiállítás

Regi vaczi földek

Észak.

